

## OVERZICHT, PLAATS EN OMSCHRIJVING VAN NIEUWE BEWEGINGEN

### Toelichting op de rubriek *nieuwe kerkelijke bewegingen* op website StuCom, [www.stucom.nl](http://www.stucom.nl)

De nieuwe kerkelijke bewegingen hebben gaandeweg steeds meer een eigen plaats gekregen in de rk kerk wereldwijd. Ze zijn nu onderdeel van de Kerk zoals de bisdommen, parochies, orden en congregaties onderdelen zijn van de Kerk. Ze worden sinds de bisschoppensynode van 1987 in Rome - over de roeping en zending van de leken - in de officiële r.k. documenten regelmatig genoemd.

Paus Johannes Paulus II noemt hen in *Christifideles laici* (december 1988) *nieuwe bewegingen en genootschappen* (nr.29), *nieuwe verenigingen en bewegingen* (nr.31).

In zijn encycliek *Redemptoris Missio* (december 1990) schrijft hij in nr.72 '*kerkelijke bewegingen*' tussen aanhalingstekens en zonder aanhalingstekens: *moderne kerkelijke bewegingen* (nr.37).

In zijn exhortatie *Ecclesia in Europe* (juni 2003) heten ze: *de nieuwe bewegingen en de nieuwe kerkelijke gemeenschappen* (nr.29).

Ze worden ook wel genoemd *geestelijke vernieuwingsbewegingen* en *nieuwe geestelijke bewegingen* (Prof. dr. E. Henau, 20 mei 1991, 0331 op [www.stucom.nl](http://www.stucom.nl)). Anderen schrijven over *spirituele bewegingen* of *lekenbewegingen*.

Sinds 1998 is er regelmatig samenwerking tussen deze **bewegingen in Nederland**.

Vertegenwoordigers van deze bewegingen hebben samen een brochure uitgebracht en twee teksten geformuleerd waarmee ze zich presenteren.

Ze staan op [www.stucom.nl](http://www.stucom.nl) onder nummer:

**0016 Gegroeid in de 20ste eeuw.** Een tekst waarmee vijftien nieuwe kerkelijke bewegingen in Nederland zich presenteren. Ontstaansgeschiedenis, eigenheid van de afzonderlijke bewegingen, etc.

**0017 Bewegingen in de Kerk.** Over de ontwikkeling van de officiële r.k. kerkelijke uitspraken inzake de nieuwe kerkelijke bewegingen: criteria, eigenschappen, goedkeuring.

**0115 Overzicht van alle nieuwe bewegingen en gemeenschappen,** zoals zij zichzelf omschreven in hun gezamenlijke brochure van 2008 (herziene versie van 2002 en 2004) plus aanvullingen en wijzigingen.

#### THEOLOGISCHE DOORDENKING

Van bijzonder belang voor de theologische doordening zijn:

**0058** een uitvoerige verhandeling van **kardinaal Ratzinger** waarin hij probeert deze bewegingen theologisch te plaatsen in de kerkgeschiedenis en in de huidige ontwikkeling van de Kerk. Hij begint zijn lezing met de meest gezaghebbende kerkelijke uitspraak over de bewegingen: die in de **encycliek Redemptoris Missio**.

**0060** de historische toespraak waarmee **paus Johannes Paulus II** in mei 1998 deze bewegingen in een nieuwe fase en in een nieuwe positie in de Kerk bracht en **0059**, de brief die de paus eerder die maand schreef.

#### Spanningsveld tussen bewegingen en parochies

Over het spanningsveld tussen bewegingen en parochies gaat artikel **0039** van Kees Slijkerman, met daarin ook de officiële uitspraken van het **Landelijk Pastoraal Overleg** en uitspraken van **prof. dr. P.G. van Hooijdonk**.

Ook de paus schrijft over dat spanningsveld, in *Redemptoris Missio* 72.

Kees Slijkerman, 9 februari 2010